

A náciáldozatok egyéni kártérítése

PILLANATFELVÉTELEK a Szimchon-ügy főtárgyalásáról

A következő levelet kaptuk egyik olvasónktól, amelyet közérdekű tartalom miatt megkérdeztünk tartunk leközölni és ugyan csak nyilvánosan megválaszolni:

Ugy vélem, hogy a közvélemény óhajának tesztek eleget, midőn a cimben megnevezett ügyvel behatóan foglalkozom.

Ugy az Új Keletben, mint más napilapokban már több felhívás jelent meg különböző címek alatt, hirdetés formájában, amelyben felhívják a figyelmét a volt KZ-fogyók és más internált kényszermunkára kötelezett, életet és testi épséget ért károk, stb. szenvedőinek, hogy kártérítést Németország és Ausztria ellen, a hirdetésekben megadott cím alatt jelentsek be, ahol felvilágosítást, tanácsadást és lebonyolítást vállalnak.

Ilyen jelentkezők az utóbbi években állítottak közül több százezer van, akikről a tanácsadó cég havi tagsági díj címén egy fontot, vagy még többet is kér és ígéri, hogy feltétlenül kijárják, hogy az illetők kártalanítva legyenek az őket ért sérelmek szerint.

Mi sem természetesebb, hogy a többszázezer kifosztott, agyongyötört, lelkiileg és testileg tönkrement zsidó siet jelentkezni és a kért összeget lefizetni abban a reményben, hogy a hirdető cégek, (bár az ország több városában jelentek meg hasonló, jóllehet konkurrens cégek felhívásai) — tényleg sikeresen fogják az illető ügyét lebonyolítani. Hogy a hatás meggyőzőbb legyen, már jutattak is itt-ott egyeseknek egy rádiót, vagy villanyfűtőt, stb., mivel szerintük csakis tárgyakban kapják meg az ugynevezett jóvátételt, lévén ilyes az készpénzben kifizetési. Sőt egyesek azt is hangoztatják, hogy az elszendvedt kényszermunkáért, stb-ért havi 16 dollárt folyósítanak egyénenként.

A napilapok egész hasábjait szentelték a német jóvátétel ügyének és a pártok a Kneszetben izgalmas vitákat rendeztek heteken keresztül, de csak az Izraelnek járó 800 millió dollár ügyéről volt szó, ami végül is el lett fogadva, de sem én, sem sok más szenvedőtársam nem emlékszik arra, hogy az egyéni kártérítés (internálás, kényszermunka, stb.) ügyében megállapodás jött volna létre és hogy ilyesmire a lapok irtak volna.

Ha van valamelyes megállapodás, az bizonyára csak az állami szervekkel (népjóléti-szociális minisztérium) — jöhetett létre s ha így van, miért kell az érdeklődőknek privát cégekhez fordulni? Ilyen nagyhorderejű munkának a lebonyolítását az illető minisztérium utasítása szerint a kerületi hivatalos szervek kellene az országban lebonyolítani, amely esetben megkímélnék a sok érdeklődőt a drága és fáradságos utazásoktól. Miért nem adja tudtalán a minisztérium, ha nincsen megfelelő apparátusa és az ügy elintézését valóban privát cégeknek engedte át, hogy az érdekeltek bizalommal fordulhatnak a hirdető céghez?

Miért nem tudja a sokszázezer szenvedő féli, hogy neki esetenként milyen kártérítési összeg jár?

Viszont, ha a jelentkező féli, aki a legtöbb esetben igazolni is tudja, hogy bizonyos helyeken szenvedője volt a náciizmusnak — tehát bizonyos összeg megilleti őt — amelyből az esetleges költségeket az eljáró hivatal módjában lesz abból levonásba hozni, miért kell, hogy a lebonyolítási költségek címén előlegezzon bizonyos összegeket?

Az ügy agyonhatgatásával csak szítják a bizonytalanságot és pánikot idéznek elő. A tájékoztatás már odafajult, hogy sokan, — jómagammal együtt, — az

egészet egy jól kiesztelt üzleti trükknek tekintjük, amit, — ha az tényleg az — sokszázezer kifosztott zsidó szenvedni meg. Azért kívánatos volna, hogy az illetékes fórum kiadna ebben az ügyben egy megnyugtató tájékoztatót.

Talán a t. szerkesztőség a köz érdekében megtudná, hogy miként is van ez az ügy s mint azt már számos esetben tette, a való hely-főleg az érdekeltek százezer b. lapjuk utján értesítene. U. J.

U. J. (a teljes név és pontos cím szerkesztőségünk birtokában van) fenti levélével kapcsolatban a következőket közöljük.

Az egyéni kártérítéseket a multban Nyugatnémetországban a tartományok intézték. Bajorországban például már évekket ezelőtt megszavazták a vonatkozó törvényt, melynek alapján sokmillió márkát fizettek ki. Ennek a törvénynek az igénylők szempontjából szám-talan hátránya volt, így például határnaphoz kötötte a jelentkezést, melynek lejártát után az igényeket nem lehetett benyújtani, ugyancsak határnaphoz kötötte a Németországban való tartózkodást. Ha tehát valaki annakelölte eltávozott Németországból (alijázott, vagy kivándorolt) nem érvényesíthette jogait. A kártérítés összege különben 60 márká volt minden hónap-ért, amit az igénylő gettóban, munkatáborban, vagy koncentrációs táborban el-töltött.

A bajor kormány kártérítési hivatalát állított fel, amelynek az volt a feladata, hogy ezeket az ügyeket intézze el. Az apparátust azonban — melynek élén a szerkesztő dr. Philipp Auerbach állott — kezdettől fogva korrumpálták. Az ügyeket csak kijárók útján lehetett elintézni, akik 40, de legtöbb esetben 50 százaléki „jutalékot” vettek, viszont jutalék fejében olyanoknak is összeállították a dosszié-ját (a kijárók állították a tanukat és megkonstruálták a szabadságvesztéséről szóló történetet, pontos dátumokkal, helységnevekkel és egyéb ismertető-jelekkel) — akik soha gettóban, munkatáborban, vagy koncentrációs táborban nem voltak, ha nem a háború után kerültek Németországba. A történet szomorú vége ismeretes: a botrány kitérőse után a kijárók, akik aránylag rövid idő alatt százezerrekat vágtak zsebre, idejében meg-szótktek Németországból, míg dr. Auerbachot, a resztitúciós hivatal kormánybiztosát, bebörtönözték majd elítélték. Dr. Auerbach né-hány órával az ítélet kihirdetése után öngyilkos lett.

Keletnémetország hallani sem akar kártérítésekről: sem kollektív, sem egyéni-riől. Ausztriával most kezdődtek meg a tárgyalások és dr. Goldmann szerint az osztrák kormányban meg-van az őszinte hajlam a kártérítési ügy rendezésére.

De Nyugatnémetországban sem kezelték a tartományok egységesen ezt a kérdést.

Az angol megszállási övezetben például (idetartozik az a sok tízezer Bergen-Belsenben felszabadított volt K. Z. fogoly) a mai napig sem szavazták meg a törvényt.

A niedersachseni parlament (Hannover) csak 8 évvel a szabadulás után, illetve ez év elején, kezdte tárgyalni a törvényt, amelyet még mindig nem hoztak tető alá.

Az egyéni kártérítések ügyében utóbb döntő fordulat következett be, amelyben a bonni kormány törvényt készített elő, melynek alapján kártérítést fognak fizetni mindenkinek, aki a náci-rezsim idején munkatáborban, gettóban, vagy kon-

centrációs táborban szenvedett.

de ezen kívül életfogytiglani nyugdíj fognak folyósítani azoknak, akik ezidő alatt megrokkantak és munkaképtelenné váltak. A liberális szellemben megszerkesztett törvény nem köti sem határidőhöz, sem németországi tartózkodáshoz a kártérítési bejelentését és érvényesítését.

A legújabb értesülés szerint

a törvény értelmében Nyugatnémetország körülbelül ezer millió márkát fog kifizetni a világ minden részében szétszórta egykori náciáldozatoknak.

A nyugatnémet felsőház a mult hét csütörtökön hagyta jóvá a törvényt, amelyet nyomban áttettek tárgyalás végett a Bundestaghoz. Kitalálás van arra, hogy még ebben az évben, pontosabban a jelenlegi Adenauer kormány érája alatt a törvényt meg fogják szavazni és törvényerőre fogják emelni.

Számunkra döntőfontosságú kérdés.

mi fog történni az Izraelben élő kártérítők követelésével?

Fenti levélírónak igaz van, amikor megállapítja, hogy a kormánytényezőket súlyos mulasztás terheli ezen a téren. Minthogy az egykori KZ-fogyók legnagyobb része alijázott, az ezer millió márkás összeg legnagyobb része őket illeti meg. A kormány hallgatása tette lehetővé ezeknek a zugirodákknak a kibujáztatását, amelyek — addig is amíg a kártérítésekből be-fognak folyni a százezer „jutalékot” — havi egy fontos tagsági díjakkal igyekeznek költségvetésüket fedezni.

Az Irodák mögött a legtöbb esetben láger-potentátok állnak, akik a háború utáni években önhatalmúlag a táborlakók képviselőiként neveztek ki magukat és ebben a minőségben „gazdál-

kodtak” az UNRA, a JOINT és a különböző zsidó segédszervezetek által küldött élelmiszerek, ruhaneművel és cigarettával.

Ezek a „zsidó vagyontvedo- és mentő irodák”, akik ma már éles konkurrenciális harcot folytatnak egymással, azt a látszatot igyekeznek kelteni, hogy félhivatalos kormányzati kén működnek.

Ennek érdekében ázkárakat, vagy ehhez hasonló ünnepélyeket rendeznek, amelyekben volt Szochi-ut-siacok, a pénzügy- vagy a külügyminisztérium egy-egy tisztviselőjét vonultatják fel, aki nem is sejtji, hogy másnap az illető irodában négyezemkőzt hivatkoznak rá és a habozó volt KZ-nek azt mondják, hogy az iroda a kormány megbízásából működik, — a fél nyugodt lehet, a pénzt az utolsó pfennigig meg fogja kapni.

Megbízható helyről nyert értesülés szerint

a kormány egyik legközelebbi minisztertanácsán fog foglalkozni ezzel a kérdéssel.

Ugy tudják, hogy a mód-szert illetően a kormány kebelén belül nézeteltérések vannak: egyesek — Eskol-pénzügyminiszterrel az élén — azon a véleményen vannak, hogy az izraeli kártérítők a kormányt kell kollektív formában képviselnie. A kormányt kell megtalálnia a módot arra, hogyan és milyen formában jusson hozzá a kártérítési összeghez az izraeli polgár. A kormány egyes tagjai viszont azt az álláspontot képviselik, hogy mivel egyéni követelésekről van szó, mindenki ügy érvényesítse jogait, ahogy tudja.

Reméljük, hogy a közeli napokban a legilletékesebb helyről nyilatkozat fog elhangzani ebben az ügyben és akkor a sok tízezer igényjogosult magyar zsidó is tudni fogja, mi a teendője.

Félikencre van hirdetve a tárgyalás. De a törvény-szék 3-as számú tárgyaló-terme már háromnegyednyolcor szűnültig zsúfolva. A folyosók kettős rendőrkordon. Nagy tömeg reked kinn, de nincs tolongás, nincs ládrna. A haifai köz-zönség hagyományosan hideg verű és fegyelmezett.

A hangulat inkább kedélyes. Halkan zsihong a terem, mintha nem is az utolsó évek egyik legizgalmasabb bünperének a tárgyalótermében lennénk, hanem valami közömbös előadás kezdete előtt. A második porsort teljes egészében a vádolt családja tölti meg.

Az apának fel van kötve a karja. Egy fiatal lány hangosan veszekszik — valaki elfoglalta a helyét.

8 óra 20. Bevezetik Szimchon-t. Teljes főtörzsörmes-teri diszben, kitüntetéssel, frissen borotválva, makulátlanul adjusztálva. Kimondottan szépfiú típus — és tudja. Bámulatos önrulma van kedvesen bólint ismerősei felé, rokonai, barátai, körülveszik. Csak a bajuszát pedi többször mint kellene. Es megállás nélkül cigarettázik.

Mulnak a percek, a bíróság késik, az újságírók szert dr. Levitzky még nem érkezett meg Tel-Avivból, fullasztó meleg van, még jó, hogy nem kell tógában ülni még nekünk is, a nagy mennyezeti ventilátor lomhán kering, nincs semmi hatása.

Levitzky féltzikor fut be, néhány percre rá megjele-nik a bíróság is, úgy lát-szik tényleg rá vártak. Fel-állunk.

9 óra 35. Zohár bíró meg-kezdí a per részletes ismer-tetését. „Egyhangú dönté-re jutottunk”, jelenti ki mindjárt az elején, D. Le-vitzky mosolyogva bólint, Rabbinoits ügyész mellette mozdulatlanul ül.

A bíróság álláspontja már a harmadik mondatnál nyilvánvaló. Néhány percel később, mikor a bíró a védelem eljárásának módszerét élesen bírálni kezdi, sőt egy alkalommal egyenesen „tapintatlannak” nyilvání-tja Levitzky idegesen húzza fel a szemöldökét: már tudja, hogy elvesztette a pert.

Síri, monoton hangon, de könyörtelen precizitással tárja fel a tényeket a bíró. A hangulat feszültté válik. Részleteket olvas fel a vád-olt és az áldozat leveleiből, a terhelő tanuvallomások és bizonyítékok sulya alatt megtörik az alibi. Szimchon rá nézek, — már elvesztette fölünyes nyugalmát, dől róla a verejték.

11 óra 10 perckor a bíróság a vádoltat emberlenség büntetésében bünösnek mondja ki.

A kerületi főügyész a maximális büntetés kiszabását kéri.

Dr. Levitzky engedélyt kér, hogy szót válthasson a vádottal. Néhány pernyi suttogó tanácskozás után kéri a bíróságot vegye figyelembe, hogy egy klasszikus „crime passionel”-el állunk szemben és minimális, sőt csupán nominális büntetést kér.

Zohar bíró most a vádolt-hoz fordul és megkérdezi tud-e olyan körülményt fel-hozni a védelmére, amely a bíróságot enyhébb ítélet kiszabására készítené.

A kérdést a vádolt nyil-vánvalóan félreérti. „A bünté-nynt, amive” vádolnak, nem én követtem el.” A bíró fá-radtan legyint, meg akarja magyarázni neki, hogy ezen már túl vannak, de abba-hagyja és diktálja a vádolt utolsó mondatát az irnok-nak.

Szimchon hirtelen szót kér. „Engedjék meg, hogy meglátogassam Mira sírját, mielőtt büntetésem meg-kezdéném.”

A hangja elcsuklik, csak-nem sírt. A mellettem lévő fiatal újságíró oldalba lök. „Roce látszat rosem!”, jegy-zti meg, aztán idegesen te-kint az órájára, egy déltá-ni lapnak a tudósítója, déli-12-kor lapzártá és még nincs

A bíróság visszavonul, Szimchont megint körülve-szik, magábaroktadjan ül, mélyen tüdőre szívja a cigarettát.

Hét év.

Még egy utolsó jogi vita. Dr. Dorn a védelem nevében és a vádolt tisztí rang-jára való tekintettel külön-leges bánásmódot kér szá-mára a börtönben. Governik bíró nem érti, miért fontos egy gyilkosnak a rangja. Az ügyész ellenzi a kérdést. Az állam megalakítása óta nem volt rá precedens, hogy gyilkosnak különleges bánásmódot engedélyezett vol-na a börtönben a bíróság.

A bíróság nem dönt ebben a kérdésben. Majd a felsőbb bíróság.

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

„Ze hakol!”, mondja az el-nök, a bíróság kivonul, fel-állunk. Szimchon családja sír. A vádolt visszanyerte önrulmát. Orliási tömeg vár az előcsarnokban, a fo-lyosókon és kinn a főbejá-ratnál a rabszállító autó kö-rül. Etienne Székely

PRO DOMO

Az United Press hírüg-y-nökség legutóbb különleges készületeket szerelt fel, amely nek segítségével felveszi a Newyorkból érkező táviratokat és sürgős kommentárokat az izraeli sajtó számára.

Az ördögös készülék, mely nek Teletype a neve és amely nem nagyobb egy kávéházi asztalnál, a táviró, a rádió és a teleprinter tökéletes kombinációjából tevődik össze. A találmány lényege, hogy abban a pillanatban, amikor a hírügynökség newyorki főirodájában (adóállomás) a Teletype-ba bekapcsolt írógépen leírnak egy szót, a tel-avivi irodában (vevőállomás) egy más-írógép, amely szintén a Teletype-rendszerbe van bekapcsolva, önmiképpőleg leírja ugyanazt a szót. Newyork és Tel-Aviv között Relay-állomást állítottak fel, amely Tangerben van és amelynek az a hivatása, hogy felerősítse a newyorki adást és tökéletes vételt biztosítson Tel-Avivnak.

A newyorki főirodának adóállomásai vannak az UNO épületében, Washington és az Egyesült Államok több más fontos pontján. Ezek segítségével egy-hir, vagy egy beszéd-kivonat az UNO épületéből közvetlen módon jut el Tel-Avivba, abban a pillanatban, amikor az United Press munkatársa ezt a szöveget az író gépen lekopogta.

A napokban alkalmunk volt megnézni ezt a technikai csodát. A gép minden-nap 22 óráig készült ad anyagot. Percenként 80 szót ír le, angol nyelven, a leg-tökéletesebb és a legolvas-hatóbb formában. A gép a város egyik legmagasabb épületének tetőlakásán helyezték el és 14 méter magas, különleges antenna biz-

tosítja a vételt a legrosszabb időjárás mellett is.

Az United Press izraeli irodája a közeli hetekben néhány izraeli lapot — köztük az Új Keletet is — be-fog kapcsolni a Teletype-rendszerbe. Ezekben a szer-kesztőségekben egy kis ve-vőkészülékkel ellátott író-gép fog működni, — amely telefonhuzallal lesz össze-kötve a tel-avivi főiroda nagy vevőjéhez — és ez a gép automatikusan fel fogja venni az anyagot. Gyakorlatilag ez az újítás azt jelenti, hogy amikor az adó-állomások az UNO-ban, Newyorkban, vagy Washing-tonban leütnek egy betűt a Teletype-adón, az a betű abban a pillanatban, töké-letes formában és olvashatóan meg fog jelenni az Új Kelet szerkesztőségében.

A Teletype-rendszer nemcsak, hogy megkönnyíti a szerkesztőségi munkát, de hihetetlen módon meggyor-sítja a hírszolgálatot. Példá-nak okáért, az a fontos szavazás, határozat, döntés, amely az UNO newyorki köz-pontjában izraeli időszámítás szerint éjjel 12 órakor történ, vagy az a fontos beszéd, amely ebben az idő-pontban hangzott el, éjjel 1 órakor, tehát lapzártás ide-jén, lefordítva, megszer-kesztve, leszedve, kikorri-gálva, megfelelő címekekkel és alcimkekkel ellátva és be-tördelve az Új Kelet nyom-dájában van. A rotációs gép segítségével kinyomott új-ság 3 órakor már a külön-járatként beállított lapszá-lító-kocsikon van, úgyhogy ez az esemény 4.45-kor Jeruzsálemben, 5 órakor Haifán, 5.30-kor Tiberiáson és 7 órakor az ország legtá-volabbi pontján olvasható.

(sch.) ítélet.

-SPORT-

A labdarúgó-évszámul. 1-én véget-er az országos labdarúgó szve-téség július 1-től augusztus 15-ig szünetelt rendelt el a labdarú-gócsapatok részére. Ezalatt az idő alatt sem bajnoki, sem barátságos, sem pedig díjmérkőzések nem ren-dezhetők. Kivételt csupán a nem-zetközi mérkőzések alkotnak.

Az Elleur sportközpont országos versenyei Párdész Chanám-Négynapos sportverseny-sorozat rendez az Elleur orsz. sport-központ Párdész Chanám, Kosár-labda, röplabda, atlétika és labda-rugás szerepelnek a versenyek programján. Az előmérkőzések 21-én, vasárnap kezdődtek, a döntőkre holnap kerül sor. A ver-senyeket naponta délután 4 órakor kezdik.

Svájk elküldte nevezéseket a IV. Makkabiára

Huszonöt versenyző alkotja Svájk együttesét a szeptember 20-ikán kezdődő IV. Makkabián. Labda-rugócsapat, céllövők, tenisz- és asztalitenisz-játékosok, ökölvívők és vívők érkeznek Svájból. Az eddig bevezetett országok száma Svájkjal együtt most már tizen-ötre emelkedett, a versenyzők szá-ma elérte az ötszázötvenet.

Valamennyi ország indít ver-senyzőt atlétikában, csupán Svájk nem. A legkisebb számú nevezé-s a mai napig röplabdára érkezett; erre a sportágra mindössze csak az USA jelezte csapatának indulá-sát. Igen erősen képviselteti ma-gát a birkózás és ökölvívás, vala-mint a bowling is és előrelátható-lag igen népes mezőnyök küzde-mek majd teniszben, valamint asztaliteniszben.

Nagy érdeklődést kelt sportbí-rókban az USA legutóbbi értesíté-se, amelyben közlik, hogy a volt wimbledoni győztes, Dick Savitt és az USA Davis-kupa csapatá-nak játékos, Harvey Flammlé részvevőnek a Makkabia tenisz-versenyén.

Az angol Makkabi-központ még megrendezte első válogató-verse-nyét az atlétika részére és a ked-vezőtlen időjárás ellenére is kitű-nő eredményeket ért el egyes jelöltek.

Makkabi Tel-Aviv — Betár Tel-Aviv ökölvívőmérkőzés

Szombaton, június 27-én, este 10 órakor mérkőzik a két egye-sült ökölvívó csapata egymással a rámtágnál Zitaronban. A mér-kőzésen mind a tíz súlycsoport versenyzői részvevők. Ez a mér-kőzés jó előkészület szolgálhat a július hó közepén Tel-Avivban tervbevetett városközi mérkőzésre Belgrad válogatott csapatával. Ha utóbbi mérkőzés létrejön, akkor ennek

-HIREK- A francia kormányválság

5713 Tízúsz 10
1953 június 23
Egyesületi díj befizetése,
egy hó apr. 11. 2.100.
Cikkek:
Mafia, Shapiro 13., telefon 3453.
POB 4094
Jeruzsálem, Ben Jehuda 3. szám
(KSPU által)
Videki országos totembittott:
Alexander Kőnyvkiadó- és
Lapnyomtatás-vállalat, Tel Aviv.
Márciusi Levin-é. 14.

A miniszterelnökség 101
Hísvizsgálót bocsátott el. A
hasznavehetőségi és takaré-
kossági bizottság ajánlataira
a miniszterelnökség alkalm-
mazottainak számát az utób-
bi negyedévében 578-ról 503-
ra csökkentették. A bizottság
ajánlataira azonoskivül fel-
mondtak 26 ideiglenes alkalm-
almazottakat is, s így az alkalm-
almazottak száma 12 és fél
százalékkal csökkent.

**Miért szűrték le az ara-
bot?** A hétfőre virradó haj-
nalban a Jarkon-híd mellett
vértócsában találták Ibra-
chim Latif jaffai arabot, a-
kit a jaffai francia kórház-
ba szállítottak. Az arabot
több kézzel megsebesítet-
ték. A rendőröknek elmon-
dotta, hogy sógorával és
barátjával halászni ment
a Jarkon partjára, miköz-
ben erős pálinkát ittak. Egy
adott pillanatban a barátja
tisztességtelen ajánlatot tett
neki és amikor nem volt
hajlandó ennek eleget tenni,
verekedés támadt, amely-
nek során megsebesült. A
rendőrség, amely letartóz-
tatta Ibrahim Ben Chaili
Hadzszi 24 éves és Szalim
Ben Szaba 27 éves jaffai la-
kosokat, nem fogadja el a
sebesült verzőját és más
irányban is folytatja a nyo-
mozást.

**Szervezkednek a trans-
nistriai deportáltak.** A Ra-
nleben élő volt transnistriai
deportáltak vasárnap külön
szervezetbe tömörültek. Az
alakuló ülésen natározati
javaslatban kimondták,
hogy kártérítést fognak kö-
vetelni a román kormánytól
a koncentrációs táborban
elcsenvedett kinokért,
azonkívül követelni fogják
a Romániában letartóztatott
cionisták azonnali szabad-
lábrahelyezését.

**Lengyel Vera hangver-
senye a rádió zenekarával.**
A Kol Jiszráel ma este 9
órakor közvetíti a jeruzsá-
lemi YMCA teremből a rádió-
zenekar hangversenyt, a-
melynek szolista Lengyel
Vera, a budapesti származá-
su zongoraművész. A kitű-
nő művész Császár Franck
Szimfónikus variációk című
művét játssza.

**Gárdos Miklós és Weiser
Jenő „lebuktak”.** Az izraeli
alvilág két ismert magyar
alakja került tegnap a tel-
avivi törvényszék vádlottak
padjára: Gárdos Miklós és
Weiser Jenő, akiket a múlt
évi december 27-én gyanús
körülmények között a tel-
avivi Keren Kajemet 36.
számú ház bejáratánál fog-
tak el. A házhoz érve, Gár-
dos az udvarba fordult, míg
Weiser kint őrt állott. Az
őket követő rendőrök Weis-
sert letartóztatták. Gárdost,
akit a lépcsőházi bejáratnál
fogtak el, a megmotozástól
magasra tartotta kezét és
kezében vonakodott azo-
kat leereszteni. Amikor vé-
gül is teljesítette a rendőr
parancsát, kabátujjából ceo
mag esett ki, amelyben ha-
risnyába csomagolt betörő-
szerszámok voltak. A rend-
őri szakértő a bíróság előtt
elmondotta, hogy a el-
avatott betörők nem keztyü-
vel, hanem harisnyával dol-
goznak, amelyek vékonyab-
bak a keztyűnél és eltűn-
nek az újjlenyomatokat. Mind
két vádlott tagadta bűnös-
ségét és egyöntetűen azt
vallották, hogy nem volt
szándékukban betörni. A
módi felé tartottak, mikor
a rendőrök elfogták őket. A
bíró az ítélet indoklásában
kihangsúlyozta Weiser több-
szörösen büntetett előéletét.
Gárdos csupán egyszer volt
elítélve, de akkor is csavar-
gásért és betörőszerszámok
birtoklásáért. Weisert egy-
évi, Gárdost kétféle börtönré-
telték.

MEGDRÁGULNAK anyugatról behozott könyvek és folyóiratok

A pénzügyminisztérium
valutaoosztályának vezetője
a bankokhoz intézett kör-
iratában tudomásul adta,
hogy június 29-től a külföldi
könyvek és folyóiratok be-
hozatalára kiáltott dollárok-
kat a harmadik árfolyam
szerint fogják átszámítani,
vagyis 1 dollár = 1 fontos
árfolyamon. Ez az árfolyam
az Amerikából importált
könyvekre is vonatkozik.
A fenti időpont után a
vámhivatal az olcsóbb ár-
folyamon importált árukat
csak akkor fogja szabad-
tanni, ha a kereskedő egy
bank által igazolni fogja,
hogy az árfolyamkülönbsé-
get a pénzügyminisztérium
illetékes osztályába befizette.
Az intézkedés a nyugatról
importált könyvek és folyó-
iratok kb. 30 százalékos drá-
gulását vonja maga után.

Délkorea lázadása
(Elsődleges cikk folytatása)
Délkorea nem ismeri el a
fegyverszünetet és ha azt
aláírják, kivonja csapa-
tait az UNO kötelékéből
és önállóan folytatja a
harcot.
Ugyanakkor a hadügy-
miniszter közölte, hogy a kó-
reai csapatok nem tesznek
eleget az UNO utasításának
és nem hajlandók elfogni a
megszökött hadifoglyokat -
akiket a miniszter Korea
legújabb polgárainak neve-
zett - sőt fegyveres erővel
fognak ellentánni minden
kísérletnek a foglyok elfo-
gására.

**Felbomlik
a szövetséges front?**
Holnapra várják Szöulba
Robertson helyettes ameri-
kai külügyminiszter érke-
zését, aki a külügyminisz-
terium több magasrangú tiszt-
viselőjének kíséretében Ala-
skán keresztül repül Kórea-
ba és Foster Dulles szemé-
lyes levelét viszi Rheenek.
Amerikában és más szövét-
séges államokban is a köz-
hangulat élesen a lázadó
délkoreai kormány ellen for-
dult és Amerikában egyre
hangosabban követelik,
hogy engedjék át Délkó-
reát „megvédemelt” sorsá-
nak és vonják vissza az
amerikai hadsereget.

**Elkeltek az olcsó he-
lyek.** Az igazságügyminisz-
terium közölte, hogy bűn-
ügyi eljárás indítanak azon
mozipénztárosok ellen, akik
csak drága jegyeket hajlan-
dók eladni, azzal a kifogás-
sal, hogy az olcsó jegyek el-
fogytak, ha ez a kifogás va-
lóján bizonyul. A bűn-
tető törvénykönyv 301/300
paragrafusa ilyen bűncselek-
ményért öt évi fegyházat he-
lyez kilátásba. Az igazság-
ügyminisztérium azt ajánlja
közönségnek, hogy gyanús
esetekben forduljon a rend-
őrséghez, amely azonnal
megindítja az eljárást.

Az angol Kékszakáll az esküdtek előtt

John Christie „nem-bűnös”-nek mondta magát,
de hajlandó négy gyilkosságot beismerni.

London, (UP). A londoni
esküdtribunál előtt óriási
érdeklődés közepette tegnap
kezdődött meg John Chris-
tie bűnperének tárgyalása,
akinek a londoni Notting
Hill-i negyedben lévő laká-
sán kilenc meggyilkolt assz-
zony maradványait találták.
A vádirat csupán feleségé-
nek meggyilkolása miatt
emel vádat a szelld kínészü
szállítványozási hivatalnok
ellen, mert az angol törvé-
ny szerint nem lehet egy
embert több mint egy gyil-
kosság miatt vád alá he-
lyezni. A tárgyalás megnyil-
tásakor Christie kijelenté-
te, hogy nem érzi magát
bűnösnek. A védők azonban
már közölték, hogy Christie
hajlandó feleségének és
még három asszonynak meg-
gyilkolását beismerni, de az-
al fog védekezni, hogy nem
beszámítható és nem felelős
tetteiért.
A főállomány, aki szemé-
lyesen képviseli a vádat,
figyelmeltette az esküdtti-
rőrséget, hogy Christie telje-
sen beszámítható és részle-
tesen elmondta, hogyan foj-
totta meg egy harisnyával
ágyban fekvő feleségét.
A bíróság holnap kezdi
meg a tanúkat szereplő
rendőrök kihallgatását, akik
beszámolnak, hogyan talál-
ták meg Christie lakásának
faliszekrényében három assz-
zony oszladozó holttestét
és hogyan bukkantak rá a
padló alatt, a kerten és egy
személtárában a tömeggyil-
kos többi áldozatának csont-
vázaira.

Ma

lajstromozás, orvosi viz-
sgálat és rendes katonai
szolgálatra jelentkeznek
azok a fiúk, akik 1935.
szeptember 28. és 1936.
március 23. közt születtek
és vezetéknevüknek kezdő-
betűje M (sin)
Hadügyminisztérium
Emberi erő-osztály
Sorozási hivatal

Nyugati hatalom vállalja Németország képviselőt Izraelben?

Izraeli német zsidót, volt német állami tisztviselőt
akarnak a német osztag élére állítani

Tel-Aviv (-) - A Mááriv
értesülése szerint hivatalos
izraeli intézmény, amely szor-
os kapcsolatban tart fenn a
bonni kormánnyal, javasla-
tot tett a külügyminiszter-
iumnak a Németországgal
való diplomáciai kapcsola-
tok kényes kérdésének meg-
oldására. A javaslat szerint
valamely nyugati állam iz-
raeli követsége mellett né-
met osztagot állítanak fel,
melynek élére Németorszá-
ból bevándorolt izraeli zsi-
dót neveznének ki, aki Hit-
ler uralomra kerülése előtt
német kormányzóval volt
állott. Nyugat-Németország
visszafogadná az illető né-
met állami szolgálatba és
megbizná izraeli német ér-
dekek képviselővel. Ugyan-
csak izraeliekből kerülne-
nek ki a német osztag többi
tisztviselői is.
A kártérítési egyezmény
Luemburgban történt alá-
írása óta német részről is-
mételten elhangzott az a
kívánság, hogy valamilyen
formát találjanak a hivata-
lo. kapcsolatok felvételére
hogy ezáltal megkönnyítsék
az egyezmény végrehajtá-
sát.
Az izraeli külügyminiszte-
rium a kezdeményező zsidó
intézménnyel közölte, hogy
mindaddig nem kíván ebben
a kérdésben állást foglalni,
amíg német részről nem
történik hivatalos lépés. A

Csökkent az orosz munkás reálbére?

Washington, (USIS). Am
amerikai munkaügyi statis-
tikai hivatal tegnap részle-
tes tanulmányt tett közzé,
a szovjet munkások életszin-
vonalaik fejlődéséről. A
25 évre kiterjedő statisztika-
kák szerint 1928 óta a szov-
jet munkások reális bére
csökkenő tendenciát muta-
tott. Huszonöt év előtt, am-
kor még nem volt teljes az
államosítás és még bizonyos
mértékben létezett magán-
vállalkozás, a munkások bére
vásárlóereje tetőfokát érte
el. Azóta a munkásság sú-
lyos árat fizetett az öt éves
tervekért, amelyek a nehéz-
ségeket nagymértékű fejle-
sére helyezték a súlypontot.
Az amerikai statisztika
arra alapítja megállapítá-
sát, hogy mennyit vásárolhat
a szovjet munkás átlagos na-
pi béréért a hét legfonto-
sabb élelmiszerekből, a kenyér,
burgonya, marhahús, vaj,
tojás, tej és cukorból. Ebből
kiderül, hogy
1953-ban az átlagos mun-
kásnak a Szovjetunióban
45 százalékkal kell többet
dolgoznia, mint 1928-ban,
hogy ugyanazt a mennyi-
séget vásárolhassa ezekből
az élelmiszerekből.
jén a valutareform elrende-
lése után tört ki. A munkás-
ság, amely egyetemesre el-
veztetette megtakarított pénz-
ét és az új valutával kisebb
vásárlóerejű munkabért kap
Pilszenben, az osztrai bánya
vidéken és más helyütt is
nyíltan tüntetett a kommu-
nista kormány ellen. Pilszen-
ben állítólag még hat nap-
pal később is hallottak lö-
völdözést. Prágában, Brünn-
ben és Pozsonyban is tüntetésekre került sor. Siroky
miniszterelnök a Rudé Prá-
vo tegnapi számában vezér-
cíkkel írt, amelyben beis-
merte, hogy a valutareform
után komoly válság állt be.

További zavargások Keletnémetországban

(Elsődleges cikk folytatása)
Még a kollektív gazdaságok
felállítását nem folytatják.
A lap azt is igéri, hogy ala-
acsonyabb munkanormákat
fognak megállapítani. Ezen-
felül megengedik nyugat-
német lakosoknak, hogy
szabadon látogathassák a
szovjetzónát.
A rend helyreállításáról
szóló közleményeket azon-
ban megcáfolja a szovjet
hatóságok tegnap délután
hozott határozata, amellyel
Kelet-Németország több
körzetében ostromállapot-
ot rendeltek el.
Megbízható értesülések sze-
rint Mecklenburgban, vala-
mint Luckenwald, Forst, Jü-
terborg és Ludwigsfeld ke-
rületében ostromállapotot
és szigorú kimenési tilalmat
vezettek be, amiből nyilván-
való, hogy ott is lázadásra
került sor. A munkásság ál-
lítólag megtagadta az enge-
delmességet és újabb sztrájk-
ba kezdett, több helyen pe-
dig ismét kommunista-ellen-
es tüntetésekre került sor.
A fellázadt munkások egy-
helyeken kövekkel dobálták
meg a rend helyreállítására
kirendelt szovjet katonasá-
got. A Berlinből 32 kilomé-
ternyire fekvő Luckenwald-
ban komoly összeütközésre
került sor a tüntető munká-
sok és az orosz katonaság
között, amely megszállta az
összes középületeket.
A jelek szerint a mun-
kásság megnyugtatót szol-
gáló engedmények nem ér-
ték el céljukat. Egyelőre a
szovjet hatóságoknak sem
fegyveres erővel, sem polti-
kai engedékenységgel nem
sikerült elfojtaniuk a láza-
dást.

Drákói törvények Csehszlovákiában

Prága (UP). A csehszlo-
vák kommunista párt hiva-
talan lapja, a Rudé Právo,
tegnap közölte, hogy a kor-
mány új törvényeket készít
elő, amelyek
súlyos büntetéssel fogják
sújtani a sztrájkot, a ter-
melés lassítását és a mun-
kások minden más „fo-
gyealomosságát”.
A lap szerint a szakszerve-
zeti központ kérte fel a kor-
mányt erre a lépésre.
A csehszlovák kormány
nyilvánvalóan meg akarja
akadályozni, hogy megismét-
lődjék a munkásság nyílt
lázdása, amely június első

IZRAEL AUTÓT EXPORTÁL KELET-AFRIKÁBA

A kenyai izraeli konzul érdekes nyilatkozata
az Izrael előtt álló jelentős exportlehetőségekről

Tel-Aviv (ITIM). - Izrael
rövidesen megkezdí „Willys”
típusú személy- és tehergép-
kocsi kivitelét Kelet-Afrika
négy országába: Kenyába,
Ugandába, Tanganyikába és
Zanzibárba. Az autókat a
„Kaiser-Frazer” gyár haifai
műhelyében állítják össze.
Izrael Szoman, aki a tiszte-
letbeli konzul tisztségét töl-
ti be Kenya fővárosában,
Nairobi-ban, elmondotta teg-
nap az újságírók előtt, hogy
januárban ideiglenes keres-
kedelmi egyezmény jött lét-
re, amelynek értelmében Iz-
rael ötvézezer fontsterling
értékű árut szállít Kelet-
Afrikába az ott eszkozott
vásárlások kiegyenlítésére.
Ehhez a megállapodáshoz
kapcsolódik most az auto-
kivitelre vonatkozó egyez-
mény, ami biztató jelnek te-
kinthető az Izrael és Kelet-
Afrika közötti kereskedelmi
kapcsolatok fejlődése útján.
A négy keletafrikai ország,
amelyek az angol birodalom
keretében tartoznak, gyszó-
ván korlátlan felvevőképes-
ségű piacot nyit meg az iz-
raeli ipar termék-i számára.
Szoman konzul javasolja,
hogy a Szezi csatornával
kapcsolatos nehézségekre
való tekintettel, Izrael épít-
se ki eljáti kikötőjét, ahon-
nan hajóval mindössze két
hétig tart az út az afrikai
partokig, míg az afrikai szá-
razföld megkerülése további
négy hetet venne igénybe.
A konzul hangsúlyozta ez-
után, hogy az izraeli epor-
tőröknek alkalmazkodniuk
kell az afrikai kereskedelmi
világban bevett szokásokhoz
és ezenfelül gondoskodniuk
kell megfelelő minőség ga-

**Poloskas
a lakása?**
Ne engedje!
Szegyen
eltűrn
**SHEMED
POLOSKAT IRT**